

**VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE
U KRIŽEVCIMA**

E T I Č K I K O D E K S

VISOKOGA GOSPODARSKOG UČILIŠTA U KRIŽEVCIMA

KLASA:	011-01/21-01/01
URBROJ:	2137-78-21/01
Datum:	29. travnja 2021.
Usvojilo:	Stručno vijeće VGUK
Prethodni dokumenti:	Etički kodeks VGUK od 27. travnja 2004

Križevci, travanj 2021.

Na temelju članka 112. stavka 13. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), te članka 50. i 111. Statuta Visokoga gospodarskog Učilišta u Križevcima, KLASA: 003-08/20-01/01, URBROJ: 2137-78-20/06-1, Stručno vijeće Visokoga gospodarskog učilišta u Križevcima na sjednici održanoj 29. travnja 2021. donosi

E T I Č K I K O D E K S

VISOKOGA GOSPODARSKOG UČILIŠTA U KRIŽEVCIMA

OPĆE ODREDBE

I

Svrha etičkog kodeksa

Članak 1.

Etičkim kodeksom Visokoga gospodarskog Učilišta u Križevcima (u daljnjem tekstu Učilište) utvrđuju se etička načela i vrijednosti te se potiče njihovo promicanje u poslovnim i međusobnim odnosima, kao i u odnosima prema javnosti.

Svrha utvrđivanja i primjene etičkih načela je promicanje etičnog ponašanja i vrijednosti za koje se Učilište zalaže u okviru svojih djelatnosti, a u skladu s misijom Učilišta. Svrha je Etičkog kodeksa promicanje vrijednosti specifičnih za djelatnost visokog obrazovanja u najširem smislu.

Cilj Etičkog kodeksa je opravdati vjerodostojnost i javno povjerenje u djelatnosti Učilišta.

Područje primjene

Članak 2.

Etičkih načela dužni su se pridržavati svi članovi učilišne zajednice: nastavnici i drugi sudionici u znanstvenom i obrazovnom procesu, nenastavno osoblje i studenti.

Radi osiguravanja primjene etičkih načela, na Učilištu se osniva Etičko povjerenstvo koje daje svoje mišljenje o ostvarivanju, odnosno povredi etičkih načela, kako u načelnim pitanjima, tako i u konkretnim slučajevima.

Postupci propisani Etičkim kodeksom ne uređuju prava, obaveze i odgovornosti osoba koje u njima sudjeluju te nisu nadomjestak za građanske, kaznene, upravne ili stegovne (disciplinske) postupke uređene pozitivno-pravnim propisima ili aktima Učilišta.

Mišljenja Etičkog povjerenstva dana u postupku uređenom Etičkim kodeksom djeluju svojim autoritetom i trebaju služiti tumačenju Etičkog kodeksa i promicanju etičnog ponašanja na Učilištu. Ona ne vežu druga tijela i nisu upravni akt.

Izrazi koji se koriste u ovome dokumentu koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 3.

Ovim Etičkim kodeksom utvrđuju se:

- Temeljna etička načela i vrijednosti
- Neprihvatljiva ponašanja
- Etička pravila u nastavnom procesu
- Etička pravila u znanstveno istraživačkom i stručnom radu
- Prava i obaveze studenata
- Odgovornost prema Učilištu
- Odnos prema javnosti
- Praćenje, provedba i tumačenje Etičkog kodeksa

TEMELJNA ETIČKA NAČELA I VRIJEDNOSTI

II

Ljudska prava, poštivanje integriteta i dostojanstva osobe

Članak 4.

Učilište svakom članu učilišne zajednice treba osigurati poštivanje svih ljudskih prava koja se ostvaruju unutar prostora visokog obrazovanja te druga prava zajamčena Ustavom i pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Svi članovi učilišne zajednice moraju biti poštovani kao osobe u skladu sa zajamčenim pravima na život, integritet i dostojanstvo te im treba biti osigurano pravo na privatnost.

Jednakost i pravednost

Članak 5.

Svaki član učilišne zajednice treba se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaku diskriminaciju, zlostavljanje, uznemiravanje ili iskorištavanje.

Članovi učilišne zajednice ne smiju zlouporabiti svoj autoritet i ne smiju dopustiti da osobni interesi i odnosi rezultiraju situacijama koje mogu utjecati na objektivnost prosuđivanja te na etičko i profesionalno obavljanje radnih obaveza.

Svim članovima učilišne zajednice treba osigurati uvjete ostvarivanja profesionalnih obaveza, iskazivanja intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Poštivanje zakona i pravnih postupaka

Članak 6.

Od svih članova učilišne zajednice očekuje se poštivanje svih pravnih propisa i pravnih postupaka koji se tiču njihovih obaveza kao članova zajednice.

Učilište mora osigurati svim članovima zajednice dostupnost općih akata Učilišta koje moraju poštivati.

Akadske slobode i autonomija znanstvenoga, struĉnoga i nastavnoga rada

Ālanak 7.

Akadske slobode pripadaju svim Ālanovima uĉilišne zajednice i odnose se na nastavni proces i znanstveni i struĉni rad.

Uĉilište podupire i potiče slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost. Uĉilište podupire pravo na nesmetan profesionalni razvoj i usavršavanje u skladu s osobnim mogućnostima i planovima, u mjeri u kojoj se pritom ne narušava isto pravo drugih osoba.

Akadska/znanstvena Āestitost

Ālanak 8.

Ālanovi uĉilišne zajednice trebaju promicati i isticati najviše etičke norme kao jedine prihvatljive jer na njima poĉiva njihov rad, povjerenje zajednice i njezina dobrobit.

Ālanovi uĉilišne zajednice trebaju izbjegavati sve vrste akadske nepoštenja.

Profesionalnost

Ālanak 9.

Od Ālanova uĉilišne zajednice oĉekuje se da profesionalno, odgovorno i savjesno ispunjavaju sve svoje obaveze prema studentima, kolegama i ostalim djelatnicima. Uĉilišta te slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, moralnosti, dosljednosti, dijaloga i tolerancije.

Od Ālanova uĉilišne zajednice oĉekuje se primjereno i uredno odijevanje.

Obaveza svih Ālanova uĉilišne zajednice je poštivanje kriterija struĉnosti i izvrsnosti te, u skladu s time, stalno struĉno usavršavanje unutar izabranoga profesionalnoga područja i utemeljivanje svih profesionalnih i etičkih prosudbi na dostupnim činjenicama, isključujući predrasude bilo koje vrste. Od svih Ālanova uĉilišne zajednice oĉekuje se djelovanje u duhu zajedniĉkih ciljeva.

Sudjelovanje Ālanova uĉilišne zajednice u djelatnostima izvan Uĉilišta ne smije biti u sukobu s njihovim profesionalnim obavezama na Uĉilištu niti štetiti tim obavezama, kao ni ugledu Uĉilišta.

Objektivnost i nepristranost

Ālanak 10.

Svi Ālanovi uĉilišne zajednice trebaju biti pravedni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utjeĉu na njihovu objektivnost u akadamskim, istraŹivaĉkim, administrativnim, poslovnim i upravljaĉkim djelatnostima.

Evaluacija djelatnosti i profesionalnih kompetencija bilo kojeg Ālana zajednice ne smije poĉivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obaveze.

Treba maksimalno težiti nepristranom stavu, posebice kada su u pitanju prava pojedinaca ili manjinskih skupina.

Transparentnost i povjerljivost

Ālanak 11.

Uĉilište podupire i promiĉe transparentnost u propisima i djelovanju.

Svi članovi učilišne zajednice koji na temelju svojeg položaja na Učilištu raspolažu sa statusom povjerljivosti, trebaju štiti tajnost takvih podataka.

NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA

III

Članak 12.

Svako ponašanje koje je u suprotnosti s temeljnim etičkim načelima Učilišta te koje ugrožava kvalitetu obrazovanja, stručnog ili znanstvenog rada i obezvređuje istinska postignuća kolektiva u cjelini, smatra se neprihvatljivim ponašanjem.

Neprihvatljiva ponašanja su svi postupci koji nisu u skladu s etičkim načelima opisanim u ovom Etičkom kodeksu, a posebno diskriminacija, predrasude, uznemiravanje i fizičko povređivanje, spolno uznemiravanje, primanje darova i drugih dobara te sukob interesa i nepotizam.

Diskriminacija

Članak 13.

Na Učilištu je nedopustiv svaki oblik neposredne i posredne diskriminacije temeljen na rasi, etničkoj pripadnosti ili boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, članstvu u sindikatu, obrazovanju, društvenom položaju, bračnom ili obiteljskom statusu, izgledu, dobi, zdravstvenom stanju, invaliditetu, genetskom nasljeđu, rodnom identitetu, spolnoj orijentaciji i njenom izražavanju, položaju u učilišnoj zajednici.

Neprihvatljiva je zlouporaba položaja moći i nadređenosti.

Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti stručnost, sposobnost i profesionalne zasluge te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Predrasude

Članak 14

Predrasude bilo koje vrste ne smiju utjecati na objektivnost članova učilišne zajednice u akademskim, nastavnim, znanstvenim, stručnim, administrativnim, poslovnim i upravljačkim djelatnostima.

Ocjenjivanje profesionalnih vještina, znanja i sposobnosti bilo kojeg člana učilišne zajednice ne smije počivati na kriterijima koji nisu neposredno relevantni za obavljanu djelatnost ili profesionalne obaveze.

Uznemiravanje, povreda dostojanstva i fizičko povređivanje

Članak 15.

Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja među članovima učilišne zajednice.

Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi kojem je cilj ili koje stvarno predstavlja povredu osobnog dostojanstva, koje ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu njezina života. Uznemiravanjem se smatra iznošenje

negativnih vrijednosnih sudova o osobi s ciljem njezinog omalovažavanja. Uznemiravanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički, u realnom ili virtualnom prostoru, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih i obrazovnih okolnosti ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava.

Bilo koja vrsta namjernog fizičkog povređivanja predstavlja povredu ovog Etičkog kodeksa.

Svaka osoba ima pravo i dužnost prijaviti uznemiravanje ili fizičko povređivanje koje je počinio član učilišne zajednice. Na uznemiravanu osobu ili osobu koja je prijavila takvu vrstu ponašanja ne smije se vršiti nikakav pritisak.

Spolno uznemiravanje

Članak 16.

Neprihvatljivo je svako spolno uznemiravanje.

Spolno uznemiravanje poseban je oblik uznemiravanja koje karakterizira izostanak pristanka ili odbijanje druge strane, a uključuje ponavljano neželjeno upućivanje verbalnih i fizičkih prijedloga spolne naravi, upućivanje dvosmislenih poruka vezanih uz spol osobe, fizičko napastovanje, ponavljano neželjeno iznošenje šala i opaski koje su spolno obojene, uključujući referiranje na spol i spolnu orijentaciju, ruganje i ismijavanje koje je spolno obojeno, izlaganje spolno uvredljivoga i uznemirujućega materijala, zahtijevanje spolnih usluga.

Svako ponašanje kojim član učilišne zajednice uvjetuje drugom članu učilišne zajednice pristup ili sudjelovanje u bilo kojoj djelatnosti na Učilištu ispunjavanjem neke vrste seksualno obojenih prijedloga, zahtjeva ili usluga, smatra se povredom ovog Etičkog kodeksa, kao i zakidanje bilo kojeg člana učilišne zajednice za njegova prava zbog odbijanja seksualnih prijedloga, zahtjeva ili usluga.

Primanje darova i drugih dobara

Članak 17.

Članovi učilišne zajednice ne smiju tražiti darove, poticati darivanje niti primati ikakve darove, bilo za sebe ili za drugu osobu, za koje postoji razborita pretpostavka da će posredno ili neposredno utjecati na njihovu objektivnost, ispunjavanje profesionalnih obaveza te poštivanje profesionalnih prava i dužnosti.

Obaveza je članova učilišne zajednice otklanjati svaki pokušaj korupcije.

Sukob interesa i nepotizam

Članak 18.

Svi članovi učilišne zajednice trebaju izbjegavati sukobe interesa koje mogu uzrokovati npr. obiteljski odnosi, blisko prijateljstvo, intimne veze, antagonizmi i sl.

Osobni financijski ili drugi interesi svakog člana učilišne zajednice ne smiju biti u sukobu s profesionalnim obavezama na Učilištu i najboljim interesom Učilišta u cjelini ili utjecati na integritet i objektivnost članova učilišne zajednice.

Aktivnosti kojima se član učilišne zajednice bavi izvan Učilišta ne smiju biti u sukobu s djelatnošću i interesima Učilišta.

Članak 19.

Nedopustiv je svaki oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM PROCESU

IV

Članak 20.

Odnos nastavnika i studenta temelji se na pravičnosti, poštovanju, nepristranosti, otvorenosti, povjerenju i poštivanju privatnosti i dostojanstva.

U nastavnom procesu nastavnici trebaju ostvariti dijalog sa studentima, voditi ih kroz studij, poticati ih na aktivno sudjelovanje, na slobodnu razmjenu mišljenja i objektivnu raspravu te povezivati teoriju i praksu.

Sve osobe koje kao nastavnici, asistenti ili suradnici sudjeluju u nastavnom procesu na Učilištu imaju sljedeće obaveze:

- studentima prenositi visoku razinu suvremenih znanstvenih spoznaja iz svojega predmeta i kontinuirano unapređivati nastavni proces
- redovno i u točno zakazano vrijeme održavati nastavu, praktičan rad, vježbe, konzultacije, kolokvije i ispite
- osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar programa studija
- nastojati da studenti što djelotvornije postignu ciljeve predmeta
- tijekom nastavnog procesa ne udaljavati se od teme predviđene izvedbenim planom predmeta te ne iznositi mišljenje o drugim kolegama ili suradnicima, ne koristiti nastavni proces za iznošenje vlastitih svjetonazorskih i političkih stavova
- ponuditi istovjetne mogućnosti unapređenja znanja koje svim studentima jamče podjednak napredak
- obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, a osobito teme koje studenti iz bilo kojeg razloga mogu smatrati posebno osjetljivima
- pridonositi intelektualnom razvoju studenata unutar područja u kojem se nastava obavlja te izbjegavati sve djelatnosti koje bi mogle omesti taj razvoj
- osigurati studentima vrednovanje njihova rada koje je valjano, otvoreno, pravedno i objektivno te pravodobno
- osigurati transparentnost i javnost ispita kao i objektivnost ocjenjivanja
- poštivati dignitet svojih kolega i u suradnji s njima raditi u interesu napredovanja studenata
- poštivati obrazovne ciljeve, strategije i standarde Učilišta u interesu razvoja studenata
- suzdržavati se od svakog uvjetovanja pristupanja ispitu uvjetima koji nisu sadržani u odredbama izvedbenog plana nastave i programa studija
- suzdržavati se od nametanja uvjeta koji nastavniku donose osobnu ekonomsku i drugu korist

- ne omogućivati i ne tolerirati neetično ponašanje studenata (prepisivanje, lažno predstavljanje, predstavljanje tuđih rezultata kao svojih itd.)
- dužnost je nastavnika da se dosljedno suprotstavljaju intervencijama u svezi s ispitima, bez obzira na to od koga potječu i čime se opravdavaju
- nastavnici su dužni poštivati dostojanstvo studenata, bez obzira na njihovo etničko podrijetlo, rasu, spol, životnu dob, bračni status te političko, vjersko ili drugo opredjeljenje
- uzimati u obzir mišljenje i ocjene studenata o svojoj nastavnoj kompetenciji u cilju unapređivanja kvalitete nastavnoga procesa.

Svoju političku djelatnost nastavnici moraju strogo odvojiti od znanstvenog, stručnog i nastavnog rada. Nedopustivo je koristiti prostorije i sredstva Učilišta za obavljanje političke djelatnosti ili vlastitu promociju, a predavanja i druge kontakte sa studentima za promidžbu stranačkih ili drugih političkih stajališta.

Nastavnici moraju biti pristupačni studentima, osobito na način da unaprijed odrede vrijeme za konzultacije. U komunikaciji sa studentima trebaju biti korektni, ne podizati ton, ne služiti se ironijom, niti na bilo koji drugi način omalovažavati studente.

ETIČKA PRAVILA U ZNANSTVENO ISTRAŽIVAČKOM I STRUČNOM RADU

V

Znanstvena čestitost

Članak 21.

Rezultati znanstvenog rada, posebice znanstvenih istraživanja, prikupljaju se u skladu s najvišim standardima etičke i znanstvene prakse, poštujući najviše tehničke standarde. Potrebno je poduzeti sve razumne mjere da se osigura točnost i istinitost podataka koje su prikupile druge osobe, skupine ili ustanove i detaljno dokumentirati sve izvore i kakvoću podataka.

Izvorne podatke treba pohranjivati, čuvati, obrađivati, koristiti i prenositi tako da se, unutar razumnih granica, spriječi njihov gubitak, uništenje, pristup nepozvanima, razotkrivanje povjerljivih i tajnih podataka ili moguće zlouporabe te moraju biti, u razumnim okvirima, dostupni na uvid.

Pretpostavlja se da je sva obrada podataka proizašlih iz istraživanja ispravna i u skladu sa znanstvenom metodologijom dok se ne dokaže suprotno.

Pretpostavlja se da prikazani rezultati istraživanja u bilo kojem obliku dosljedno odgovaraju provedenim istraživanjima te ni u najmanjoj mjeri ne postoji izmišljanje, krivotvorenje ili plagiranje podataka, rezultata, ideja, postupaka ili riječi u postupcima predlaganja, provođenja, revizije ili prikazivanja istraživanja, dok se ne dokaže suprotno.

Kolegijalnost

Članak 22.

Pretpostavlja se da autori i koautori svih znanstvenih i stručnih radova, posebice znanstvenih publikacija, zadovoljavaju sljedeće kriterije, odnosno djelatno sudjelovanje u:

- (A) razvoju ideje istraživanja, izradi koncepta i oblika istraživanja;
- (B) prikupljanju i obradi ili tumačenju rezultata istraživanja; i

(C) pisanju i oblikovanju znanstvenog rada ili kritičkoj reviziji i, napokon, odobrenju takvog rada.

Svaki autor treba zadovoljiti barem jedan uvjet iz svake kategorije (A), (B) i (C) te moći braniti intelektualni sadržaj objavljenih publikacija.

Upravna, tj. ustrojno nadređena funkcija unutar ustanove, financijska ili druga potpora, nisu same po sebi kvalifikacije za prisvajanje autorstva.

Mentorski odnos mora počivati na međusobnom uvažavanju i poštivanju intelektualnog vlasništva i drugih prava ostvarenih tijekom znanstvenog rada u okviru tog odnosa, bez iskorištavanja nadređenosti mentorskog položaja.

Svako sudjelovanje u istraživanju, koje ne predstavlja autorstvo, potrebno je odgovarajuće spomenuti.

Svaki član učilišne zajednice ima pravo na jednak pristup relevantnim informacijama i uporabi javno financirane opreme i materijala, poštujući posebne propise.

Zaštita ispitanika

Članak 23.

Od istraživača se zahtijeva pridržavanje odgovarajućih međunarodnih i nacionalnih zakona i pravilnika o zaštiti ispitanika. Pri tome je potrebno jamčiti dragovoljno sudjelovanje svih ispitanika, povjerljivost, tajnost i anonimnost podataka o ispitanicima te povoljan omjer boljitka/rizika za ispitanike.

Zaštita/briga o pokusnim životinjama

Članak 24.

Ako su u istraživanje uključene pokusne životinje, istraživač treba osigurati striktno pridržavanje međunarodnih i nacionalnih propisa o radu s pokusnim životinjama.

Društvena odgovornost

Članak 25.

Zahtijeva se pridržavanje najviših ekoloških normi, uz detaljan opis utjecaja na okoliš i načine odlaganja otrovnog i drugog otpada nastalog tijekom istraživanja, sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske.

Znanstveno nepoštenje i prijevara u znanosti

Članak 26.

Znanstveno nepoštenje definirano je kao izmišljanje, krivotvorenje te plagiranje u predlaganju i provođenju istraživanja, recenziji ili objavljivanju rezultata. Razlike u mišljenju ili nisu znanstveno nepoštenje.

Radnje koje su u suprotnosti s pravilima odgovorne provedbe istraživanja te se određuju kao znanstvena prijevara i nepoštenje, osobito jesu:

- izmišljanje – izmišljanje podataka ili rezultata i njihovo bilježenje ili objavljivanje
- krivotvorenje – zlouporaba materijalima istraživanja, opremom ili postupcima te mijenjanje i naknadna manipulacija izvornim podacima ili njihovo neutemeljeno ispuštanje iz analize (primjerice za svrhu „uljepšavanja“ rezultata)

- plagiranje – prepisivanje ili preuzimanje ideja, misli, riječi i rezultata drugih autora i prikazivanje kao svojih ili novih; u obzir je potrebno uzeti i pravila, tj. posebnosti pojedinih akademskih disciplina vezane uz konvenciju, stil i očekivanja načina citiranja objavljenih djela
- samoplagiranje – preuzimanje već objavljenih vlastitih ideja ili preuzimanje vlastitog, već objavljenog teksta, prikazujući ga novim i originalnim
- onemogućivanje rada drugih znanstvenika ili znanstvenih skupina namjernim oštećivanjem ili uništavanjem materijala, opreme ili podataka
- suvišne, tj. dvostruke i višestruke publikacije istovjetnoga izvornog znanstvenog rezultata (osim kada je to službeno drugačije regulirano, uz jasnu naznaku i odobrenje primarnog publikacijskog tijela)
- istodobno slanje rukopisa znanstvenih radova na recenziju ili objavljivanje u više časopisa, osim kada je to službeno drukčije regulirano
- zlouporaba autorstva:
  - poklonjeno autorstvo – nezasluženo autorstvo, neispunjeni uvjeti autorstva i zahtjevi za takvim nezaslužnim autorstvom
  - podmetanje autorstva – gdje se nekoga bez znanja i pristanka dopisuje na popis autora
  - brisanje autora koji ispunjavaju uvjete za autorstvo s popisa autora
- namjerno krivo ili naklono citiranje literature
- iskrivljeno i neistinito obavještavanje o stanju vlastitih radova (primjerice „u tisku“ ili „prihvaćen za objavljivanje“ ako to nije istina)
- skrivanje sukoba interesa i privrženosti.

PRAVA I OBAVEZE STUDENATA

VI

Prava studenata

Članak 27.

Učilište podupire i štiti sva prava studenata koja proizlaze iz zakona, općih akata Učilišta i ovog Etičkog kodeksa, a osobito pravo na aktivno sudjelovanje u obrazovnom procesu, pravo na zaštitu od nasilja, diskriminacije i uznemiravanja, pravo na jednakost i pravičnost, pravo na udruživanje te pravo na zaštitu osobnih podataka.

Obaveze studenata

Članak 28.

Obaveze studenata su:

- odgovorno ispunjavanje svih obaveza propisanih studijskim programom i izvedbenim planom nastave
- ponašati se uljudeno prema članovima učilišne zajednice (nastavnicima i ostalim zaposlenicima Učilišta te drugim studentima)
- ne ometati bilo koji oblik nastave

- ne izazivati nered, fizičke sukobe i druga neprihvatljiva ponašanja koja predstavljaju osnovu za isključenje iz obrazovnog procesa
- ne dolaziti na nastavu pod utjecajem alkohola ili opojnih droga
- odgovorno i s potrebnom pažnjom odnositi se prema imovini Učilišta
- čuvati urednost prostorija i okoliša Učilišta, ne bacati otpad, opuške i slično na mjesta koja za to nisu predviđena
- u svakoj prilici u kojoj kao članovi učilišne zajednice odlaze izvan Učilišta, studenti su dužni čuvati ugled Učilišta (terenska nastava, boravak u drugim visokoškolskim ustanovama radi studija ili stručne prakse, boravak u poduzećima tijekom stručne prakse, sudjelovanje na raznim skupovima ili natjecanjima itd.).

Neprihvatljiva ponašanja

Članak 29.

Neprihvatljiva ponašanja studenata su:

- A. neprimjereno ponašanje vezano uz nastavni proces i to namjerno ometanje ili prekidanje nastave, istraživanja ili drugih akademskih aktivnosti
- B. bilo koja vrsta prijevare vezane za postupak prijavljivanja, ispitivanja ili druge vrste provjere znanja, što uključuje, ali nije ograničeno samo na sljedeće:
  - pribavljanje, kopiranje, umnožavanje, upotreba ili namjera upotrebe ispitnog materijala bez dopuštenja ovlaštenih osoba
  - pribavljanje, prenošenje, primanje, upotreba ili namjera upotrebe ispitnih rješenja
  - upotreba ili namjera upotrebe bilješki, podataka, računala ili drugih elektronskih naprava ili programa za vrijeme ispita ukoliko nije izrijekom dopuštena
  - lažno predstavljanje i predstavljanje tuđeg rada kao svojeg
  - pomaganje ili primanje pomoći pri obavljanju bilo kojeg akademskog zadatka u situaciji u kojoj se očekuje da student obavi zadatak samostalno
  - upotreba već ocijenjenih radova ili većih dijelova sadržaja već ocijenjenih radova u cilju ponovnog ocjenjivanja (iznimno manji dijelovi sadržaja već ocijenjenih radova mogu se upotrijebiti uz posebna odobrenja nastavnika ili mentora)
  - mijenjanje ili namjera da se preprave ocjene ili rezultati vrednovanja ispita ili izvješća s drugih provjera znanja
  - utjecanje ili pokušaj utjecanja na nepristranost vrednovanja nastavnika ili tijela koje provode vrednovanje.
- C. namjerno narušavanje ugleda članova učilišne zajednice
- D. stvaranje situacija u kojima će drugi studenti biti nepravično zakinuti za akademska dobra ili u kojima student stvara nepoštenu akademsku prednost pred drugim studentima, što uključuje, ali nije ograničeno samo na sljedeće:
  - namjerno uništavanje akademskog rada ili napora drugih studenata
  - uplitanje u rad drugih studenata s namjerom ometanja rezultata njihovog rada.
- E. javno zastupanje ili predstavljanje Učilišta, studentske organizacije ili drugog člana učilišne zajednice bez dopuštenja ovlaštenih osoba

- F. javno iznošenje neprovjerenih i netočnih podataka o drugim studentima, i ostalim članovima učilišne zajednice
- G. neovlašteni pristup, krađa ili uništavanje intelektualnog vlasništva druge osobe.

ODGOVORNOST PREMA UČILIŠTU

VII

Članak 30.

Svi članovi učilišne zajednice trebaju čuvati ugled Učilišta svojim djelovanjem u Učilištu i izvan Učilišta, njegujući odgovornost prema učilišnoj zajednici kao cjelini i svakom njezinom članu.

Članovi učilišne zajednice trebaju se brinuti o dobru i interesima Učilišta u duhu akademske slobode - argumentirane rasprave, kritike, tolerancije te odgovornog i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.

Članovi učilišne zajednice dužni su, osim obavljanja svojih osnovnih zaduženja, aktivno i odgovorno sudjelovati u radu svih tijela Učilišta u koja su imenovani ili izabrani.

Članovi učilišne zajednice dužni su savjesno se odnositi prema imovini Učilišta i koristiti je s dužnom pažnjom te ju ne smiju koristiti u svrhe koje nisu povezane s njihovim radom na Učilištu, osim uz posebno odobrenje nadležnih.

Članovi učilišne zajednice dužni su međusobne sporove rješavati unutar Učilišta, a nadležna tijela Učilišta dužna su osigurati rješavanje sporova u prikladnom postupku te u primjerenom roku.

Članak 31.

Neetično ponašanje uključuje, ali nije ograničeno samo na:

- zlorabu položaja ili ugleda na Učilištu radi stjecanja osobne koristi ili na štetu objektivnih profesionalnih kriterija
- svjesno ometanje djelatnosti Učilišta radi stjecanja osobne koristi ili na štetu objektivnih profesionalnih kriterija
- nepoštivanje učilišnih pravila i običaja
- poticanje drugih članova učilišne zajednice na nepoštivanje učilišnih pravila i običaja
- korištenje učilišne imovine i/ili nematerijalnih prava za stjecanje osobne, komercijalne ili političke koristi bez odobrenja, te onemogućivanje ili otežavanje ostalim članovima učilišne zajednice da se koriste tom imovinom.

ODNOS PREMA JAVNOSTI

VIII

Članak 32.

Učilište je svjesno svoje društvene odgovornosti i podupire pravo članova učilišne zajednice na javno nastupanje i slobodu izražavanja, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit zajednice.

Svi zaposlenici Učilišta dužni su u javnim nastupima i djelovanju promicati humanističke vrijednosti, čuvati osobno i profesionalno dostojanstvo kolega i tako pridonositi ugledu Učilišta i akademske zajednice.

Kada nastupaju ili kada komentiraju određene pojave putem medija javnog priopćavanja, javnih predavanja i slično, nastavnici moraju paziti da njihovi nastupi budu na odgovarajućoj znanstvenoj i stručnoj razini te da sveukupno ponašanje bude u suglasju s pravilima Etičkog kodeksa.

Zaposlenici Učilišta ne smiju u javnosti iznositi informacije za koje nisu ovlašteni niti davati netočne podatke koji bi mogli obmanuti primatelja informacija.

Članovi učilišne zajednice trebaju se suzdržavati u iznošenju javne kritike drugih članova učilišne zajednice, uzimajući u obzir da su ponajprije Stručno vijeće Učilišta i druga odgovarajuća tijela Učilišta mjesta za znanstvene i stručne rasprave te utemeljenu znanstvenu i stručnu kritiku.

Neprihvatljivo je dovođenje javnosti u zabludu predstavljanjem vlastitih stavova kao službenih stavova ustanove ili akademske zajednice radi stjecanja osobne koristi, osobne promocije ili iz bilo kojeg drugog razloga.

Nedopustivo je korištenje imena ili logotipa Učilišta za privatne djelatnosti kako bi se neopravdano stvorio dojam autoriteta visokoškolske ustanove.

U političkoj djelatnosti izvan visokoga učilišta članovi učilišne zajednice moraju čuvati ugled Učilišta te izbjegavati ekstremna opredjeljenja nespojiva s temeljnim vrijednostima ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske i sa suvremenim shvaćanjem demokracije.

PRAĆENJE, PROVEDBA I TUMAČENJE ETIČKOG KODEKSA

IX

Opća dužnost praćenja i provedbe

Članak 33.

Sva tijela Učilišta i svi članovi učilišne zajednice dužni su, u okvirima svoje nadležnosti, brinuti se za ostvarenje i unapređenje etičkih standarda i provedbu Etičkog kodeksa.

Svaki član učilišne zajednice može u konkretnim slučajevima ili u vezi s načelnim pitanjima tumačenja i primjene Etičkog kodeksa zatražiti mišljenje Etičkog povjerenstva.

Etičko povjerenstvo

Članak 34.

Radi ostvarivanja svrhe i cilja ovog Etičkog kodeksa, na Učilištu se osniva Etičko povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Povjerenstvo se brine o provedbi i poštivanju Etičkog kodeksa, prati usklađenost pravnih akata Učilišta s Etičkim kodeksom te daje mišljenja o načelnim pitanjima, kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Etičkog kodeksa.

Članak 35.

Povjerenstvo ima petero članova, od kojih su troje nastavnici, predstavnici pojedine katedre, jedan predstavnik nenastavnog osoblja i studentski pravobranitelj.

Stručno vijeće imenuje članove Povjerenstva: nastavnike na prijedlog katedri i predstavnika nenastavnog osoblja na prijedlog nenastavnog osoblja. Član Povjerenstva ne može biti osoba za koju se utvrdi da je prekršila Etički kodeks.

Povjerenstvo se imenuje na mandat od četiri godine, a članovi Povjerenstva mogu biti ponovno izabrani. Članstvo u Povjerenstvu prestaje: završetkom mandata, ostavkom ili utvrđivanjem povrede Etičkog kodeksa.

Članovi Povjerenstva između sebe biraju predsjednika i zamjenika predsjednika. Povjerenstvu u radu pomaže tajnik Učilišta.

Zahtjev za davanjem mišljenja

Članak 36.

Postupak pred Povjerenstvom pokreće se zahtjevom za davanjem mišljenja o sukladnosti određenog djelovanja s načelima i pravilima Etičkoga kodeksa.

Zahtjev za davanjem mišljenja mogu podnijeti svi članovi i tijela učilišne zajednice i podnosi se predsjedniku Povjerenstva. Zahtjev treba obrazložiti i priložiti primjerene dokaze.

Zahtjev bi trebao točno i precizno opisati:

- načelno pitanje o kojem je riječ, i /ili
- konkretne okolnosti slučaja i djelovanje odnosno ponašanje za koje se traži mišljenje o sukladnosti s načelima i pravilima Etičkoga kodeksa.

Uz zahtjev treba navesti odredbe Etičkoga kodeksa u vezi s kojima se osobito traži mišljenje.

Postupanje Etičkog povjerenstva

Članak 37.

Po primljenom zahtjevu iz prethodnoga članka predsjednik saziva sastanak Povjerenstva najkasnije u roku od 15 dana.

Ako se zahtjev za davanjem mišljenja odnosi na ponašanje člana Povjerenstva, taj član se isključuje iz postupka donošenja mišljenja u konkretnom slučaju, a Stručno vijeće imenuje odgovarajuću zamjenu.

Tijekom razmatranja zahtjeva Povjerenstvo može od podnositelja tražiti dodatna pojašnjenja i informacije. Ako se u zahtjevu traži mišljenje o konkretnom slučaju, Povjerenstvo može tražiti pojašnjenje od zainteresiranih osoba. Ako podnositelj zahtjeva traži utvrđivanje etičnosti ponašanja određenog člana učilišne zajednice, tom se članu mora omogućiti izjašnjavanje o relevantnim navodima i iznošenje vlastitih argumenata.

Povjerenstvo daje mišljenje isključivo na temelju sadržaja zahtjeva, priloga uz zahtjev i dodatnih pojašnjenja i očitovanja podnositelja zahtjeva i drugih osoba. Povjerenstvo ne provjerava navode iz zahtjeva i očitovanja niti ima istražne ovlasti utvrđivati činjenice po vlastitoj inicijativi. Ako se navodi o činjenicama iz zahtjeva i očitovanja razlikuju, a o istinitosti spornih tvrdnji ne može se zaključiti iz materijala podnesenog u postupku, Povjerenstvo će tu okolnost navesti u svojem mišljenju te se ograničiti na davanje mišljenja o načelnom pitanju.

Ako je u zahtjevu zatraženo mišljenje sukladnosti određenog ponašanja s izričito navedenim odredbama Etičkoga kodeksa, Povjerenstvo treba dati svoje mišljenje o sukladnosti s tim odredbama, no ovlašteno je mišljenje proširiti i na sukladnost ponašanja s drugim načelima i pravilima Etičkog kodeksa.

Do okončanja postupka, odnosno do izdavanja mišljenja, članovi Povjerenstva ne smiju iznositi u javnost informacije o slučaju.

Mišljenje

Članak 38.

Na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka, Povjerenstvo donosi mišljenje i dostavlja ga podnositelju zahtjeva i članu učilišne zajednice o čijem se postupanju tražilo mišljenje, a predsjednik Povjerenstva izvještava Stručno vijeće.

Pri donošenju mišljenja teži se postizanju konsenzusa svih članova Povjerenstva. Ako to nije moguće, mišljenje se donosi na temelju stajališta većine članova Povjerenstva.

Mišljenje se donosi u pisanom obliku, u roku od 30 dana po primitku zahtjeva. Ako je Povjerenstvo tražilo dodatna pojašnjenja i obavijesti, taj se rok računa od njihova primitka, no najkasnije 60 dana od primitka zahtjeva. Ovi rokovi ne teku za vrijeme godišnjih odmora i drugih razdoblja u kojima na Učilištu nema aktivnosti.

Mišljenje Povjerenstva mora sadržavati:

- opis zahtjeva i pitanja o kojima je Povjerenstvo raspravljalo
- navode o načelima i pravilima Etičkog kodeksa koje je u povodu zahtjeva Povjerenstvo uzelo u obzir
- stajalište Povjerenstva o tome je li ponašanje opisano u zahtjevu sukladno s Etičkim kodeksom ili ne
- razloge za mišljenje Povjerenstva
- podatak o tome je li mišljenje doneseno jednoglasno ili nije.

Ako je u mišljenju utvrđeno da određeno ponašanje nije u skladu s načelima i pravilima Etičkog kodeksa, ono može sadržavati još i:

- ocjenu Povjerenstva o stupnju neusklađenosti i težini povrede etičkih načela
- stajalište Povjerenstva o načinima na koje se moglo izbjeći neusklađenosti ponašanja s Etičkim kodeksom i o mjerama koje bi mogle doprinijeti da do takvih povreda Etičkog kodeksa u budućnosti ne dolazi.

Ako mišljenje nije dano jednoglasno, članovi Povjerenstva koji su imali različito stajalište od većine mogu svoja izdvojena mišljenja priložiti uz mišljenje Povjerenstva.

Iznimno, ako Povjerenstvo zaključi da na temelju zahtjeva i drugih primljenih podataka ne može donijeti svoje mišljenje, da nije nadležno za davanje mišljenja ili ako iz bilo kojeg drugog razloga ne može ili ne želi donijeti mišljenje, predsjednik Povjerenstva o tome je dužan u roku iz st. 3 ovoga članka pisano obavijestiti dekana i podnositelja zahtjeva te navesti razloge za nedonošenje mišljenja.

Mišljenje dano u postupku uređenom Etičkim kodeksom djeluje svojim autoritetom, ne obvezuje druga tijela i nije upravni akt.

Na mišljenje Povjerenstva ne može se podnijeti žalba.

ZAVRŠNE ODREDBE

X

Članak 39.

Povjerenstvo iz članka 34. ovog Etičkog kodeksa imenovat će se najkasnije u roku dva mjeseca od stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na Oglasnoj ploči Učilišta.

Danom stupanja na snagu ovog Etičkog kodeksa prestaje važiti Etički kodeks Učilišta od 27. travnja 2004.

DEKANICA:

dr. sc. Marijana Ivanek-Martinčić, prof. v. š.

Ovaj Pravilnik objavljen je na Oglasnoj ploči Visokoga gospodarskog učilišta u Križevcima 30. travnja 2021.